

26 Μαρτίου 2021

Άγιος Γρηγόριος, Ανέδειξε τον εαυτό του σε ζωντανό ναό του Θεού και κατοικητήριο όλων των θείων χαρισμάτων!

/ [Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα](#)

Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Συνέχεια από: <http://www.pemptousia.gr/?p=304878>

Εκεί [στην Ιερά Μονή Μεγίστης Λαύρας Αγίου Όρους], από το ένα μέρος μεν ανταγωνιζομένος θα λέγαμε τον ίδιο του εαυτό, και από το άλλο σαν από μια καλή απληστία παρακινούμενος, ώστε να παραβγαίνει και να ξεπερνάει όλους τους αδελφούς στις πιο σκληρές και επίπονες εργασίες, πολύ σύντομα τους άφησε όλους κατάπληκτους, έτσι που όλοι μεν να απορούν με τις αξιοθαύμαστες επιδόσεις του και να θέλουν να τον μιμηθούν, όμως να μην μπορούν, και τελικά να το θεωρούν ακατόρθωτο, βλέποντας το πόσο δύσκολη ήταν μία τέτοια προσπάθεια αλλά και τον θαυμάσιο συντονισμό με τον οποίο ο άγιος επιτελούσε τα διάφορα διακονήματα.

Και αυτό επειδή ο άγιος δεν πρόσεχε να επιτελεί επιλεκτικά μονάχα ορισμένα από εκείνα τα καθήκοντα του μοναχού, που οδηγούν προς την τελειότητα της πνευματικής ζωής, παραμελώντας ή εκτελώντας ράθυμα τα υπόλοιπα· ούτε πάλι άλλοτε έδειχνε περισσότερη επιμέλεια και άλλοτε όχι· αλλά πάντοτε, και με όλα τα αγαθά και συμφέροντα την ψυχή μέσα, επέτυχε να ρυθμίσει έτσι και να προσαρμόσει τη ζωή του, ώστε να φιλοτεχνήσει ο ίδιος και να αναδείξει τον εαυτό

του σαν στήλη και όμορφη εικόνα-πρότυπο κάθε αγαθοσύνης!

Όταν δε η άσκηση στη λαύρα του έδωσε τα απαραίτητα εφόδια και είχε ήδη την εμπειρία των λαμπρών και νικηφόρων πνευματικών αγώνων ενάντια όχι μόνο στις αντικείμενες αρχές και εξουσίες, αλλά ακόμα και σ' αυτές τις στοιχειώδεις ανάγκες του σώματος, αφήνει την κοινοβιακή ζωή και φεύγει για να ζήσει σαν ασκητής στην αγαπημένη του ησυχία, αρματωμένος σαν με πανοπλία με τους ιδρώτες των προηγούμενων αγώνων του*.

Εκεί, λοιπόν, έβαλε σαν στόχο των ασκητικών του αγώνων την μέχρις υπερβολής καταπόνηση του εαυτού του, όπως άλλωστε και παλιά στη Λαύρα συναγωνιζόταν να ξεπεράσει τους αδελφούς στα αγωνίσματα του στίβου της αρετής.

Και μπορεί κανείς αμέσως να το καταλάβει αυτό, επειδή οι σοφοί πατέρες μας, που έχουν βαθιά γνώση και εμπειρίες θείες από την πνευματική ζωή, θεωρούν την ησυχία κάτι σαν την τελική φάση στο δρόμο της αρετής, και ως εκ τούτου πολύ υψηλή και δύσκολη υπόθεση, που απαιτεί μεγάλες και σύντονες προσπάθειες, προκειμένου ο μοναχός να ευαρεστήσει ενώπιον του Θεού, σ' αυτό το ύψιστο στάδιο της άσκησης.

Και ακόμα, από τους καρπούς του πνεύματος, δηλαδή τα θεία χαρίσματα τα οποία άφθονα του χάρισε ο Θεός, ώστε σ' όλους όσοι τα έβλεπαν να καταστεί φανερό ότι μ' όλα αυτά ήταν προικισμένος, αυτά που ο θεσπέσιος Παύλος, ο διδαχτός του Θεού, που και ο ίδιος είχε πάθει τη θεία αλλοίωση, μας είπε ότι είναι χαρά, αγάπη, μακροθυμία, ειρήνη, επιείκεια και χρηστότητα, και τα υπόλοιπα εκείνα που μας απαρίθμησε.

Γιατί ποιος άλλος φανέρωσε προς κάθε κατεύθυνση δείγματα της προς τον Θεό και προς τον πλησίον αγάπης πιο μεγάλα απ' ό,τι αυτός;

Και ποιον άλλον είδαμε να έχει όπως αυτός μέσα του το πλήρωμα της ολοκληρωτικής χαράς, και να έχει υλοποιήσει έμπρακτα τα λόγια του Αποστόλου;

Γελαστός πάντα και χαρούμενος, θα λέγαμε πως καλωσόριζε τις θλίψεις και τους πειρασμούς, όπως άλλωστε και τα κατοπινά χρόνια της ζωής του το απέδειξαν, όταν συθέμελα χειμαζόταν από τις πάμπολλες δυσκολίες που του τύχαιναν στο δρόμο του και από όλες, εκείνες τις δοκιμασίες, που μόνο σαν θλίψεις θα μπορούσε να τις δει κανείς αντικειμενικά· όμως πάντοτε εκείνος δεν εβίωνε απλά και μόνο μία εσωτερική ψυχική χαρά, αλλά την εκδήλωνε και προς τα έξω με την ιλαρή και γαλήνια όψη του προσώπού του, την αρχοντιά του ήθους του και το σεμνό του προς όλους χαμόγελο, το ίδιο στις στιγμές της άνεσης και της δοκιμασίας!

Αλλά, ακόμα βέβαια και την μακροθυμία και την επιείκεια και τη χρηστότητα,

ποιος είν' εκείνος που δεν θα τις εθαύμαζε, και μάλιστα όχι ευκαιριακά εκδηλούμενες, ούτε μονάχα στις ωραίες κι ευχάριστες στιγμές, αλλά σε κάθε περίπτωση το ίδιο καλά φυλαγμένες μέσα του, ακόμα και στις μεγάλες δυσκολίες, γιατί σαν φυσικά χαρίσματα είχαν ενσταλαχθεί μέσα την ψυχή του από την έντονη και καθημερινή του ενασχόληση με την καλλιέργεια των αρετών.

Όμως, και για τις πηγές των δακρύων, με τις οποίες όχι μόνο κάθε νύχτα, κατά το παράδειγμα του θεσπέσιου Δαβίδ, αλλά διαρκώς, επότιζε τη γη της καρδιάς του, καλλιεργώντας και αναδεικνύοντάς την ενώπιον του θεού γόνιμη και καρποφόρα, σαν χωράφι κατάφορτο από στάχια, σίγουρα κανείς δεν μπορεί να μιλήσει για το μέγεθός τους με ακρίβεια, αφού αυτό γινόταν από τον άγιο κρυφά μέσα στο μυστικό εργαστήριο των αρετών· πάντως όμως αυτό, όπως συμβαίνει με τις γάργαρας κι αστείρευτες πηγές, ήταν κάτι που δεν μπορούσε να κρυφτεί και φανερωνόταν κάθε φορά που οι περιστάσεις κατ' ανάγκην οδηγούσαν σ' αυτό.

Έτσι, λοιπόν, δοσμένος για πολύν καιρό στην αγαθή αδολεσχία με το θεό και στην πάλη για την αυτογνωσία, κρατώντας το νου μακριά από κάθε υλική μέριμνα, συντροφιά με το καθαρότατο φως των Θείων ενεργειών και τις ελλάμψεις που εκείνο ρίχνει και καταυγάζει τον άνθρωπο, ζούσε πάνω στη γη σαν κάποιος που δεν έχει σάρκα, έτσι που όχι μόνο όλοι όσοι τον έβλεπαν, αλλά και αυτοί που ζούσαν μακριά και μόνο εξ ακοής τον ε γνώριζαν, να θεωρούν την όλη του ζωή και πολιτεία σαν κάτι θαυματουργικό.

Και, για να μη μακρηγορώ, παραλείπω όσα ενδιάμεσα είχα σκοπό να αναφέρω και που μονάχα η ατελή τους απαρίθμηση θα αρκούσε για να εγκωμιάσει τον όποιον άλλο, επειδή είχε καλλιεργήσει μέσα του στο έπακρο κάθε αντίληψη και αρετή, αναδεικνύοντας τον εαυτό του σε ζωντανό ναό του Θεού και κατοικητήριο όλων των θείων χαρισμάτων, δέχεται, ώριμος πλέον, αυτό το φοβερό και μεγάλο πράγμα του λέγεται ιεροσύνη σαν μύρο, θα μπορούσε να πει κανείς, του προσφέρθηκε μέσα σε διαυγέστατα και καθαρότατο σκεύος!

Από 'δω και μπρος όλο και μεγαλύτεροι κόποι από τους προηγούμενους τον περιμένουν, ώστε όχι μονάχα να τιμήσει την ύψιστη δωρεά της ιεροσύνης, αλλά και να φανερώσει προς τα έξω τον εσωτερικό φωτισμό του Αγίου Πνεύματος· γιατί επίστευε ότι και ως ιερέας πλέον, όχι απλά και μόνο όπως πριν, έπρεπε να είναι αυτοκυβέρνητος και με τη σάρκα υποταγμένη στις επιταγές του Πνεύματος, αλλά είχε κατανοήσει βαθιά και τούτο, ότι δηλαδή το να ζει κανείς εν ησυχία μόνος με το θεό είναι υψηλότερο, αγαθότερο και πιο ευάρεστο το να του προσφέρει σαν ζώσα θυσία τις αποκαθαρμένες από την αμαρτία ψυχές των πιστών, άξιες της Βασιλείας και της κληρονομίας Του, πράγμα άλλωστε του και ο ίδιος ο Χριστός, ο Λόγος του Θεού, μέσα από το φίλτρο της ιδιαίτερης αγάπης Του προς τον Πέτρο,

τον κορυφαίο των Αποστόλων, φανέρωσε καθαρά, σαν δείγμα κατά κάποιον τρόπο και μαρτυρία, όταν του ζήτησε να ποιμαίνει τα πρόβατά Του.

Πολύ δε περισσότερο, αφού με κοινή τους ψήφο του το ζήτησαν τόσο ο ηγέτης όλων των μοναστών του Άθω, όσο και διακόσιοι τον αριθμό ξακουστοί για την αρετή τους και τα γεροντικά τους προσόντα επικεφαλής μοναχών, και από σεβασμό προς την αξία αυτών που τον ψήφισαν, αλλά και για το ότι ήταν ταιριαστή και δίκαια η αξίωσή τους, ακόμα δε και γιατί πολλά είναι τα κέρδη και λαμπρά τα βραβεία που ο αγνοθέτης Χριστός επιφυλάσσει στους εκλεκτούς Του, εκούσια, και με πολλή θα λέγαμε την προθυμία, δέχεται λοιπόν να γίνει λειτουργός του Θεού· καίτοι, βέβαια, δεν ήταν ούτε αμάθητος ούτε άπειρος από την ποιμαντική δραστηριότητα, αν και ήδη είχε αρχίσει, με όχι μεγάλο αλλά σχετικά μικρό ποίμνιο να οδηγεί στο δρόμο του Θεού τα πρόβατά Του.

Επειδή, αν και πάντα του άρεσε να ασκείται μόνος του και να κάνει παρέα με το Θεό, όμως είχε κοντά και λίγους, λίγους υποταχτικούς έως δέκα τον αριθμό, ομόφρονες με αυτόν, που τους καθοδηγούσε στην πνευματική ζωή, υποδεικνύοντάς τους το δρόμο που οδηγεί στον ουρανό, μαζί με τους οποίους, αντιμετώπιζοντάς τους και σαν συνεργάτες και πνευματικούς συναδέλφους, συγκρότησε και φροντιστήριο** ψυχών αρμονικά ταιριαστό στον αριθμό τους.

* Ασκητεύει στο όρος Παπίκιον [της Θράκης], στη θέση Γλωσσία (1323-25).

** Ιδρύει σκήτη (φροντιστήριο) στα ορεινά της Βέροιας με 12 μοναχούς (1326-31).

Απόσπασμα από την εγκωμιαστική ομιλία του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Νείλου, (1379-1388) για τον Άγιο Γρηγόριο Παλαμά, όπως δημοσιεύεται σε μετάφραση στο βιβλίο, ο «Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς και το κίνημα του Ησυχασμού», των εκδόσεων Αρμός. Μετάφραση Η.Γ. Πετρόπουλου, επιμέλεια, σχόλια Αλεξάνδρου Σ. Κορακίδη δρ. Θεολογίας.

<https://bit.ly/3fifjCj>